

**Phỏng vấn:
Giữ hồn Nhạc võ Tây Sơn**

Thưa quý vị và các bạn! Hôm nay, tỉnh Bình Định long trọng tổ chức Lễ kỷ niệm 235 năm Chiến thắng Ngọc Hồi-Đống Đa. Nhân dịp này, phóng viên Đài PT&TH Bình Định đã phỏng vấn nghệ nhân Dương Thị Hương, người tiếp nối truyền thống gia đình, giữ hồn nhạc võ Tây Sơn.

PV: Thưa quý thính giả! Tôi đang có mặt tại nhà biểu diễn nhạc võ Tây Sơn ở Bảo tàng Quang Trung. Nơi đây luôn âm vang tiếng nhạc võ có từ thời hoàng đế Quang Trung - Nguyễn Huệ; nhất là vào các dịp lễ tết. Bên cạnh tôi lúc này là nghệ nhân Dương Thị Hương. Dù khá mệt sau những suất biểu diễn liên tục nhưng chị Hương vẫn dành cho chúng tôi một cuộc trao đổi nhanh về nhạc võ Tây Sơn - một di sản văn hóa tinh thần chỉ riêng có ở vùng đất Tây Sơn- Bình Định.

Vâng xin chào chị, trước hết chị có thể giới thiệu những nét đặc trưng của nhạc võ Tây Sơn ạ?

Nghệ nhân Dương Thị Hương: Nhạc võ Tây Sơn thì nó gồm có ba phần, phần thứ nhất là về trống trận Tây Sơn; phần thứ hai là có thêm phần múa cờ hội Tây Sơn nữa; phần thứ ba là phần về nhạc võ Tây Sơn. Trống trận Tây Sơn nó gồm có ba hồi: hồi thứ nhất là xuất quân, hồi thứ hai là hãm thành, hồi thứ ba là ca khúc khải hoàn mừng chiến thắng. Trống trận Tây Sơn thì diễn tả 1 cái đoàn quân đang ra chiến trận. Cái hồi thứ nhất là xuất quân đánh từ chậm sang nhanh, còn phần thứ hai là phần hãm thành, lúc mà chúng ta đang thúc giục, tất nhiên là cái nhạc nó cũng phải dồn dập lên, nhịp trống nó cũng phải nhân đôi lên. Hồi thứ ba là hồi ca khúc khải hoàn mừng chiến thắng, chúng ta đã chiến thắng rồi cho nên chúng ta phải lựa những âm trống vui vẻ để ăn mừng chiến thắng khi chúng ta đã thắng trận trở về.

PV: Với mười hai chiếc trống to nhỏ khác nhau thì chị làm thế nào để thổi hồn cho một bài nhạc võ?

Nghệ nhân Dương Thị Hương: Trên cái mặt trống ý thì nó gồm có ba phần thứ nhất vẫn là âm tám. Âm tám gồm có ba tiếng âm. Tiếng âm thứ nhất là âm tùng, âm tan và âm trắc. Biểu diễn ấy thì mình phải sử dụng ba cái âm đấy để mình tiết tấu làm sao cho nó hùng hồn hơn và mình phải biểu diễn hết mười hai cái trống thì mình phải làm sao mình phải điều luyện mình phải phân phối sao mà nó đủ hết 12 cái theo tiết tấu của bài. Ví dụ bài nó có chỗ lúc nhanh lúc chậm lúc cao thấp, cảm âm của mình là tự phân phối ra cái trống.

PV: Là một người trình diễn thì chị có thể chia sẻ cảm nhận của mình khi có rất đông người dân và du khách thích thú với món ăn tinh thần này?

Nghệ nhân Dương Thị Hương: Khi mà mình biểu diễn các chương trình nghệ thuật lớn hay là cái chương trình tại cơ quan thì cũng có khi mà mình biểu diễn xong người ta vỗ tay người ta phấn khởi thì mình cảm thấy trong lòng mình

thấy là rất là vui và phấn khởi khi người ta đã hâm mộ mình và đã tới đây và thưởng thức từ cái bài nhạc của mình thể hiện .

PV: Chúng tôi được biết là chị đã từng tốt nghiệp ngành sư phạm nhưng vì sao lại chọn con đường làm nghệ nhân đánh nhạc võ Tây Sơn, thưa chị?

Nghệ nhân Dương Thị Hương: Có thể nói là cái kinh tế thì nó cũng có một phần quan trọng, nhưng mà điều cái là vì là người Tây Sơn cho nên rất là thấm ở trong máu nên là em phải giữ được cái hồn đó, linh hồn của mình là thích đam mê về cái trống trận Tây Sơn này bởi vì cái đây là cái một cái lịch sử văn hóa của địa phương. Cái đây là của mẹ để lại cho nên phải giữ được cái gia truyền của gia đình, cho nên em lựa chọn phát huy với cái trống trận Tây Sơn này để mà lưu truyền và giữ lại.

PV: Vâng, chúng tôi cũng xin giới thiệu đến quý thính giả, nghệ nhân Dương Thị Hương là con của nghệ nhân ưu tú Nguyễn Thị Thuận - người đã dành gần cả cuộc đời để sưu tầm trình diễn Nhạc Võ Tây Sơn. Thưa chị, có lẽ mẹ chị chính là người đưa chị đến nhạc Võ?

Nghệ nhân Dương Thị Hương: Ở nhà mình có mẹ mình là Nguyễn Thị Thuận chuyên về trống trận Tây Sơn. Thì mình ở nhà mình có nghe, nghe thì mình cảm thấy thích và từ đó thì mình thích thì mình tự giác mình tập thôi. Về cái mức độ khó thì nói chung là cũng khó, nhưng mà khi mình đã am hiểu rồi thì không có gì là khó cả. Có cái gì mình cũng thử vượt qua, cái này kiên trì của mình.

PV: Khi được tập trình diễn trước mẹ và cũng là sư phụ của mình, chị cảm nhận như thế nào ạ?

Nghệ nhân Dương Thị Hương: Mẹ mình là truyền nói mình cũng là người sư phụ đã chỉ cho mình thì nhiều lúc có dịp thì phải đi xem ấy thì nhiều lúc về nhà cũng có góp ý, mình cũng nghe mình cũng tiếp thu. Nhưng mà mình tập hoài nhiều lúc mình tập không được mình cũng nản lòng lắm chớ, nhưng mà cũng phải kiên trì. Khi nào mà cái sáng kiến của mình mà không thành công được thì mình về nói lại mẹ mình phải chỉ lại khúc đó như thế nào, để giúp mình phát triển được cái tay nghề của mình nâng cao hơn nữa.

PV: Chị có thể chia sẻ mong ước của mình trong việc gìn giữ nhạc Võ Tây Sơn trong thời gian đến ạ?

Nghệ nhân Dương Thị Hương: Thì cái mong ước của mình là khi thực hiện thành công được cái bài đó và mình đã tham gia cho cái địa phương mình giữ được cái hồn của bài trống ở tại Bảo tàng Quang Trung này. Nhưng mà mong ước sau này của em sẽ mong sao sẽ có được người kế cận mà giữ lại được cái linh hồn của trống trận Tây Sơn.

PV: Vâng xin cảm ơn chị, và chúc chị luôn thành công với con đường mà mình đã lựa chọn !